

Kaupunginhallitus	§ 123	06.04.2020
Henkilöstöjaosto	§ 54	08.04.2020
Henkilöstöjaosto	§ 61	15.04.2020
Henkilöstöjaosto	§ 65	21.04.2020
Henkilöstöjaosto	§ 71	04.05.2020
Henkilöstöjaosto	§ 105	15.06.2020
Kaupunginhallitus	§ 196	15.06.2020

LOMAUTUSILMOITUKSEN TOIMEENPANO

120/2.10/2020

KHALL § 123

Oulaisten kaupunginhallitus on päättänyt 23.3.2020 98 §:ssä lomautusilmoituksesta ja samalla päättänyt käynnistää yhteistoimintaneuvottelut. Lomautusilmoitus koskee koko Oulaisten kaupunginhenkilöstöä ja mahdollinen lomauttaminen voi kestää enintään 90 päivää.

Yhteistyötoimikunta on pitänyt kokouksen 26.3.2020, jossa todettiin hallituksen päätös, käytiin asiasta keskustelu ja allekirjoitettiin neuvotteluesitys. Toimikunta päätti käynnistää yhteistyöneuvottelut 1.4.2020 alkaen. Lisäksi yhteistyötoimikunnan kokouksessa todettiin koko maailmaa koskevan virusepidemian ja valtioneuvoston 16.3.2020 valmiuslain käyttöönottoasetuksien vaikutukset Oulaisten kaupungin toimintoihin. Toiminnan keskeytyksistä ja erilaisista rajoituksista saattaa seurata tilanteita, että työvoiman tarve tilapäisesti muuttuu tai työnteko estyy.

Virusepidemiasta ja valtioneuvoston määräyksistä johtuen Oulaisten kaupunki on sulkenut toimipisteitä. Lisäksi poikkeusoloista johtuen on siirrytty etätööhön niissä työtehtävissä, joissa se on mahdollista. Korvaavan työn mahdollisuuksia on kartoitettu ja joitakin siirtoja on tehty.

Viruspandemialla arvioidaan olevan merkittäviä negatiivisia vaikutuksia kuntien talouteen. Verotulojen arvioidaan laskevan ja myös toimintatuottoja jää mahdollisesti saamatta. Lisäksi sosiaali- ja terveystalouden kulut voivat nousta. Koronaviruksen merkittävimmät taloudelliset ja toiminnalliset vaikutukset muotoutuvat sen perusteella, kuinka pitkään pandemiaan liittyvät rajoitustoimet ja epävarmuus kehityksen kulusta jatkuvat.

Työsopimuslain (TSL) 2 luvun 12 §:n 2. momentissa todetaan seuraavaa:

”Jos työntekijä on estynyt tekemästä työtään työpaikkaa kohdanneen tulipalon, poikkeuksellisen luonnontapahtuman tai muun sen kaltaisen hänestä tai työnantajasta riippumattoman syyn vuoksi, työntekijällä on oikeus saada palkkansa esteen ajalta, enintään kuitenkin 14 päivältä. Jos työnteon estymisen työsopimuksen osapuolista riippumattomana syynä on toisten työntekijöiden työtaistelutoimenpide, jolla ei ole riippuvuussuhdetta hänen työehtoihinsa tai

työoloihinsa, työntekijällä on oikeus saada palkkansa kuitenkin enintään seitsemältä päivältä.”

Se, milloin työnteko on estynyt pykälän tarkoittamalla tavalla voi olla tulkinnanvaraista. Nojautuminen ainoastaan TSL 2:12.2 varaan voi aiheuttaa riskin takautuvista palkkavaatimuksista tulkinnanvaraisissa työnteon keskeytymistilanteissa. Lisäksi työ on voinut vähentyä osittain, jolloin kyseeseen voivat tulla myös osa-aikaiset lomautukset. Mainittu työsopimuslain pykälä ei koske myöskään viranhaltijoita, joiden kohdalla voitaneen turvautua ainoastaan lomautuksiin, mikäli työtä ei poikkeustilan vallitessa pystytä tarjota maan. Kuntatyöantajien tulkinnan mukaan TSL 2:12:2 § määräyksen edellytykset täyttyvät koronapandemian vuoksi ainakin hallituksen linjauksen mukaan suljetuissa yksiköissä. Työnantajan on näin ollen syytä tarvittaessa käynnistää yhteistoimintamenettelyt, joissa käsitellään henkilöstöryhmien mahdollista lomauttamista. Lain yhteistoiminnasta kunnissa 4 § 1 momentin kohdan 4 mukaisesti työnantajan ja henkilöstön välisessä yhteistoiminnassa käsitellään esim. sellaiset asiat, jotka koskevat taloudellisista tai tuotannollisista syistä toimeenpantavaa osa-aikaistamista, lomauttamista tai irtisanomista.

Lain yhteistoiminnasta kunnissa 15 §:ssä puolestaan todetaan:

”Jos kunnanviraston, laitoksen tai muun toimintayksikön toiminnan vaarantuminen tai muut erittäin painavat syyt, joita ei ole voinut ennakolta tietää, ovat yhteistoimintamenettelyn esteenä, voidaan 4 §:n 1 momentin 1 ja 4 kohdassa sekä 7 §:ssä tarkoitetussa asiassa tehdä päätös ilman edeltävää yhteistoimintamenettelyä. Edellä 1 momentissa tarkoitettu asia tulee käsitellä yhteistoimintamenettelyssä viivytyksettä sen jälkeen, kun perusteita poikkeamiselle säännönmukaisesta menettelystä ei enää ole. Samalla työnantajan on selvitettävä poikkeuksellisen menettelyn syy.”

Kaupunginjohtaja: Kaupunginhallitus päättää delegoida päätösvallan henkilöstön lomautuksiin liittyvistä periaatteista henkilöstöjaostolle, joka pyytää lausunnon johtoryhmältä. Lomautuksissa noudatetaan yhteistoimintalain 15 §, jolloin lomautus tulee voimaan 14 vuorokauden kuluttua työnteon tosiasiallisesta keskeytymisestä lähtien. Mahdollinen lomauttaminen voi kestää enintään 90 päivää. Varsinaisen lomautuspäätöksen tekee toimialajohtaja henkilöstöjaoston päättämien linjauksien mukaisesti. Mahdolliset lomauttamiset perustuvat suoraan tai välillisesti virusepidemiaan. Ennen lomautuspäätöstä on kartoitettu etätöyön ja korvaavan työn mahdollisuudet.

Kaupunginhallitus: Hyväksyttiin yksimielisesti.

HKJ § 54

Vs. hallintojohtaja: Henkilöstöjaosto toteaa kaupunginhallituksen päätöksen. Kokouksen aikana pyydetään toimialajohtajilta lausunto, käydään asista keskustelua ja päätetään jatkotoimista.

Henkilöstöjaosto: Toimialajohtajat Markku Ketonen ja Ari Sarpola antoivat

henkilöstöjaostolle suulliset lausunnot henkilöstön työtehtävissä tapahtuneista muutoksista.

Henkilöstöjaosto päätti pyytää kaikilta toimialajohtajilta kirjalliset lausunnot liittyen muuttuneisiin työtehtäviin ja mahdollisiin lomautuksiin.

Asian käsittelyä jatketaan seuraavassa kokouksessa 15.4.2020 klo 17.00.

HKJ § 61

Vs. hallintojohtaja: Henkilöstöjaosto toteaa, että virusepidemiasta ja valtioneuvoston määräyksistä johtuen Oulaisten kaupunki on sulkenut toimipisteitä ja toimintoja on jouduttu ajamaan alas. Samanaikaisesti on siirrytty etätöihin niissä työtehtävissä, joissa se on mahdollista. Lisäksi korvaavan työn mahdollisuuksia on kartoitettu ja muutamia siirtoja on tehty. Tästä huolimatta työn tekeminen on estynyt osalla työntekijöistä.

Henkilöstöjaosto käy keskustelun ja päättää jatkotoimista toimialajohtajilta (tekninen johtaja Markku Ketonen, perusturvajohtaja Päivi Rautio ja sivistys- ja kulttuurijohtaja Ari Sarpola, elinkeino- ja kehitysjohtaja Jarmo Soinsaari ja vs. hallintojohtaja Riikka Moilanen) saatujen kirjallisten lausuntojen pohjalta.

Henkilöstöjaosto päättää seuraavaa:

- Toimialajohtajat toimeenpanevat palkanmaksun keskeytyksen niiden työntekijöiden osalta, joiden työtehtäviin toimipisteiden sulkeminen ja Koronaepidemia on vaikuttanut suoraan tai välillisesti (liite 1).
- Työ on keskeytynyt osalla työntekijöistä 18.3.2020 ja työnantajalla on palkanmaksuvelvoite kyseisestä päivästä lähtien 14 päivää. Tästä huolimatta Oulaisten kaupunki maksaa palkan työntekijöille keskeytysilmoituksen jälkeen vielä 14 päivää.
- Toimeenpano tulee tapahtua viivytyksettä.
- Toimialajohtajat raportoivat asiasta henkilöstöjaostolle 29.4.2020 mennessä.

Lisäksi henkilöstöjaosto päättää jatkaa mahdollisten lomautuksien periaatteiden valmistelua ja 1.4.2020 alkaneita yhteistyötoimintaneuvotteluja sovitusti.

Henkilöstöjaosto: Hyväksyttiin yksimielisesti.

HKJ § 65

Vs. hallintojohtaja: Henkilöstöjaosto käy keskustelua mahdollisista lomautuksista kaupunginhallituksen evästyksien pohjalta ja päättää mahdollisista jatkotoimista.

Henkilöstöjaosto: Vs. hallintojohtaja teki kokouksessa uudistetun päätösesityksen:

Henkilöstöjaosto huomioi kaupunginhallituksen kokouksessa 20.4.2020 linjaukset ja päättää viedä yhteistyötoimikunnan neuvotteluihin esityksen seuraavasti:

- Oulaisten kaupunki lomauttaa koko henkilöstön pois lukien perusturvan henkilöstö
- lomautukset toteutetaan ajalla 1.6.2020-31.5.2021
- lomautuksen kesto 21 päivää
- mikäli työntekijän tai viranhaltijan osalta lomautus ei ole mahdollinen, tarjotaan palkatonta vapaata
- lomautuksilla (ml. työn keskeytys) tavoitellaan 1,2 M euron säästöä
- henkilöstöjaosto päättää 31.12.2020 mennessä perusturvan henkilöstön mahdollisista lomautuksista vuodelle 2021

Koulunkäyntiohjaajien, koulujen ruokahuollon ja mahdollisissa muissa työtehtävissä lomautuksissa toimitaan aiempien vuosien mukaisesti. Lomautuksilla tulee olemaan vaikutuksia myös kesätyöntekijöiden ja sijaisten palkkaamiseen sekä työllistämistuen käyttöön.

Valtakunnallisen tilanteen ja päätösten muuttuessa Oulaisten kaupunki voi peruuttaa tai siirtää lomautuksia, jos tilanne niin vaatii.

Perustelut: Koronaepidemiolla arvioidaan olevan merkittäviä negatiivisia vaikutuksia kuntien talouteen. Verotulojen arvioidaan laskevan ja myös toimintatuotto jää saamatta. Lisäksi sosiaali- ja terveystalouden kulut tulevat nousemaan. Epidemiolla tulee olemaan merkittäviä vaikutuksia yritysten toimintaan ja työllisyyteen.

Kuntaliiton tämän hetkisen arvion mukaan Oulaisten kaupungin verotuloihin on tulossa 2,1 M euron vähennys ja lisäksi kaupungin omien laskelmien mukaan käyttötalouden menot tulevat kasvamaan ainakin 500.000 euroa. Näin ollen ilman sopeuttamistoimia Oulaisten kaupungin vuoden 2020 tilinpäätös tulisi olemaan reilusti alijäämäinen. Samalla olisi vaarana, että jäljellä olevat kertyneet ylijäämät aikaisemmilta vuosilta eivät riittäisi kattamaan syntynyttä alijäämää.

Hyväksyttiin yksimielisesti.

HKJ § 71

Ammattiliittojen vastineet yhteistyötoimikunnalle ovat oheismateriaalina.

Vs. hallintojohtaja: Henkilöstöjaosto toteaa, että yhteistyötoimikunta ei saavuttanut yhteistä neuvottelutulosta henkilöstön lomautuksista ja niiden kautta tavoiteltavasta 1,2 M euron säästöstä. Lisäksi jaosto toteaa henkilöstöjärjestöiltä tulleet vastineet ja lähettää ne kaupunginhallitukselle huomioitavaksi mahdollisuuksien mukaan lomautuksista päätettäessä.

Henkilöstöjaosto päättää hyväksyä lomautuksien periaatteet ja lähettää asian kaupunginhallituksen päätettäväksi seuraavasti:

- Oulaisten kaupunki lomauttaa koko henkilöstön pois lukien tässä vaiheessa perusturvan henkilöstön, jonka osalta lomautuspäätökset tehdään 31.8.2020 mennessä
- lomautukset toteutetaan ajalla 6.6.2020-31.5.2021
- lomautuksen kesto 21 kalenteripäivää eli 15 työpäivää
- mikäli työntekijän tai viranhaltijan osalta lomautus ei ole mahdollinen, tarjotaan palkatonta vapaata
- lomautuksilla (ml. työn keskeytys) tavoitellaan 1,2 M euron säästöä
- lomautusilmoitus annetaan 5.5.2020

Koulunkäyntiohjaajien, koulujen ruokahuollon ja mahdollisissa muissa työtehtävissä lomautuksissa toimitaan aiempien vuosien mukaisesti.

Lomautuksilla tulee olemaan vaikutuksia myös kesätyöntekijöiden ja sijaisten palkkaamiseen sekä työllistämistuen käyttöön.

Kaupunginhallitus pyytää toimialajohtajilta suunnitelman lomautuksien toteuttamisesta ja aikataulusta 31.5.2020 mennessä.

Kaupunginhallitus seuraa lomautuksien toteutumista kuukausittain.

Valtakunnallisen tilanteen ja päätösten muuttuessa Oulaisten kaupunki voi peruuttaa tai siirtää lomautuksia, jos tilanne niin vaatii.

Edellä mainittujen lisäksi henkilöstöjaosto toteaa maan hallituksen ilmoituksen koulujen avaamisesta lähiopetukselle 14.5.2020 alkaen ja etäopetuksen lopettamisesta. Tämän lisäksi lähiaikoina on odotettavissa mahdollisesti myös muita vapautuksia rajoitustoimenpiteisiin, jotka vaikuttavat Oulaisten kaupungin toimintaan ja esimerkiksi työn keskeytyksen piirissä oleviin työntekijöiden työtilanteeseen.

Henkilöstöjaosto päättää antaa toimialajohtajien tehtäväksi kutsua aikaisintaan 11.5.2020 takaisin työn keskeytyksen piirissä olevia työntekijöitä huomioon ottaen valtakunnalliset aikataulut ja työntekijöiden työtehtävät.

Henkilöstöjaosto: Hyväksyttiin yksimielisesti.

HKJ § 105

Henkilöstöjaosto on valmistellut kaupunginhallituksen delegointipäätöksellä lomautuksien periaatteet ja esittänyt 21.4.2020 päätöksellä kaupunginhallitukselle koko henkilöstöä koskevista lomautuksista taloudellisista syistä johtuen. Päätöksellä tavoiteltiin 1,2 M euron säästöä. Veroennusteen mukaan Oulaisten verokertymä näyttää 2,1 M euron vähennyistä vuodelle 2020.

Valtion lisätalousarvion mukaan Oulaisten kaupunki tulee saamaan yhteensä

1.303.587 euroa lisärahoitusta, joka koostuu valtionosuudesta ja yhteisöveron kuntaosuuden 10 % korotuksesta. Lisäksi valtio on jo aiemmin vahvistanut valtionosuudet 606.300 euroa ja 180 500 euroa. Edellä mainitut valtiolta tulevat lisärahoitukset ovat yhteensä 2.094.387 euroa. Tätä ei ollut tiedossa lomautuspäätöksiä tehdessä, eivätkä ne näin ollen sisälly vuoden 2020 talousarvioon.

Lomautuspäätöksen yhteydessä arvioitiin käyttötalousmenoihin 500.000 euron koronasta johtuvaa lisämenojen, josta on toteutunut 223.500 euroa kesäkuun alkuun mennessä. Nämä kulut ovat aiheutuneet palvelujen ostoista ja tarvikeostoista. Lisäksi päätöksessä todetaan, että valtakunnallisen tilanteen ja päätösten muuttuessa Oulaisten kaupunki voi peruuttaa tai siirtää lomautuksia.

Lomautuksien peruminen helpottaa kesätyöntekijöiden, sijaisten ja mahdollisten uusien toimien ja virkojen perustamista, koska lomautuksien ollessa voimassa rekrytointeja voidaan tehdä rajoitetusti.

Oheismateriaalista käy ilmi tarkemmat talousluvut ja perustelut.

Vs. hallintojohtaja: Henkilöstöjaosto toteaa, että lomautuspäätös on tehty taloudellisista syistä. Koska peruste lomautuksille on valtion päätöksistä johtuen poistunut, henkilöstöjaosto esittää kaupunginhallitukselle lomautuksien perumista kokonaan.

Henkilöstöjaosto: Puheenjohtaja esitti käydyn keskustelun perusteella uuden päätösesityksen, jota kannattivat Pekka Heiska ja Jari Männikkö:

Henkilöstöjaosto esittää kaupunginhallitukselle päätettäväksi kahden vaihtoehdon välillä:

- 1) lomautukset perutaan
- 2) koko henkilöstö lomautetaan viikoksi eli 7 kalenteripäiväksi (= 5 työpäivää)

Koska keskustelun aikana on esitetty päätösesityksestä poikkeava esitys, henkilöstöjaosto päätti äänestää asiasta. Puheenjohtaja totesi, että henkilöstöjaosto hyväksyi muutetun päätösesityksen äänin 0-3.

KHALL § 196

Kaupunginjohtaja: Kaupunginhallitus toteaa, että lomautuspäätös on tehty taloudellisista syistä. Koska peruste lomautuksille on valtion päätöksistä johtuen poistunut, kaupunginhallitus päättää perua aiemmin päätetyt lomautukset (henkilöstöjaoston vaihtoehto 1).

Kaupunginhallitus: Hyväksyttiin yksimielisesti.